

Digitaliseret af | Digitised by

**DET KGL.
BIBLIOTEK**

Royal Danish Library

Forfatter(e) | Author(s):

Krag, Thomas P.; af Thomas P. Krag ; med
Illustrationer af Thorolf Holmboe.

Titel | Title:

Vesterfra : Fortællinger, Skildringer og Eventyr

Udgivet år og sted | Publication time and place:

Kristiania : J.W. Cappelen, 1897

Fysiske størrelse | Physical extent:

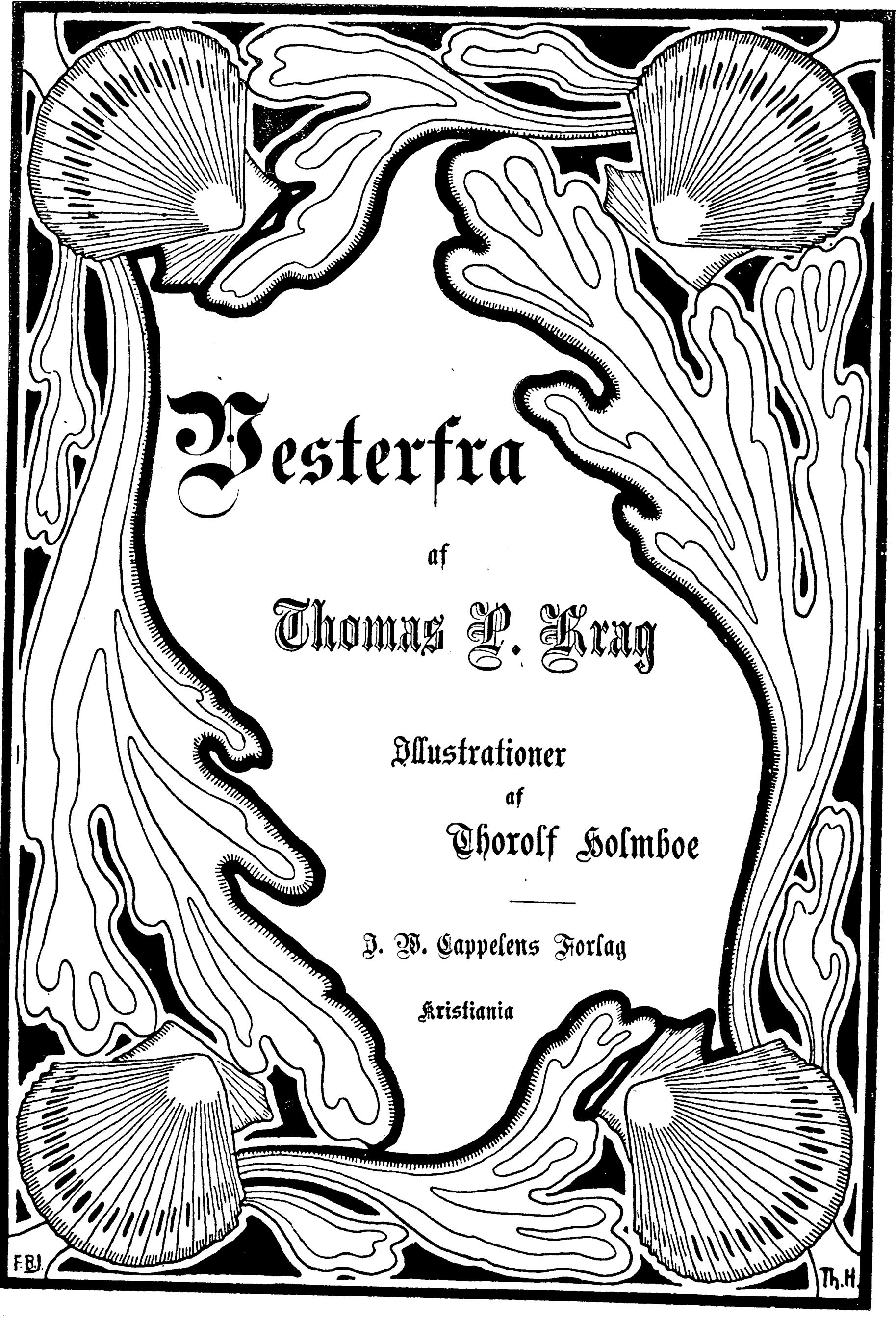
VI, 155 s. :

DK

Værket kan være ophavsretligt beskyttet, og så må du kun bruge PDF-filen til personlig brug. Hvis ophavsmanden er død for mere end 70 år siden, er værket fri af ophavsret (public domain), og så kan du bruge værket frit. Hvis der er flere ophavsmænd, gælder den længstlevendes dødsår. Husk altid at kreditere ophavsmanden.

UK

The work may be copyrighted in which case the PDF file may only be used for personal use. If the author died more than 70 years ago, the work becomes public domain and can then be freely used. If there are several authors, the year of death of the longest living person applies. Always remember to credit the author

A decorative border of stylized seaweed and shells surrounds the central text. The seaweed has long, flowing, ribbon-like fronds, and the shells are fan-shaped with radial lines. The entire design is rendered in a high-contrast, black-and-white line-art style.

Vesterfra

af

Thomas P. Krag

Illustrationer

af

Thorolf Holmboe

J. W. Cappelen's Forlag

Kristiania

F.B.

Th.H.

Vesterfra.

Fortællinger, Skildringer og Eventyr

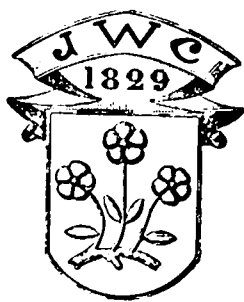
af

Thomas P. Krag.

Med Illustrationer

af

Thorolf Holmboe.

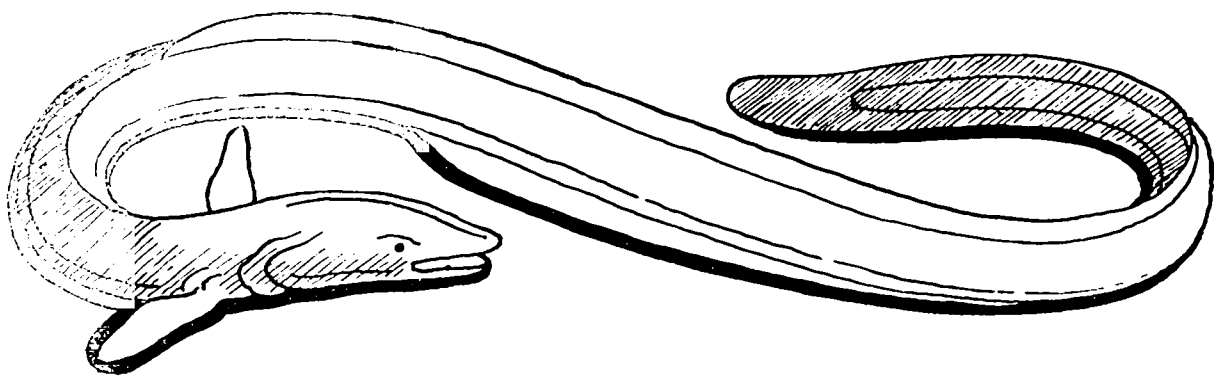
Kristiania.

J. W. Cappelens Forlag.

1897.

Centraltrykkeriet — Kristiania.

Indhold.

Fortale.	III—VI
To Brødre	1
Hulderklokken ved Rokka	13
Bolman Røst og Brugden	22
Benner	33
Skjæbne	48
Den røde Vin	63
Petter Jonas, som gif igjen	87
Jan Grubbe	91
De To og den Ene	117
Børre Hansen	129
Skarv	135
Døden	140
Ved Havet	148

Fortale.

Saa godt jeg husker en Sommer, en Ven og jeg tilbragte ude mellem Skjærene. Vi havde vor egen Baad og drev omkring, fiskende Torsk og Makrel og skydende Sjøfugle. Samtidig holdt vi af at snakke med folk, til hvem vi kom, og hos hvem vi boede.

Nu erindrer jeg tydeligt, at vi en Dag kom til en blid Egn, en Egn ved Bunden af en lun fjord, en Egn med dyrkbar Jord og med god Havn. Her var folkene omgængelige. De lo høit, og de Historier, de fortalte, var lyse og muntre. Viserne, de sang, fortalte om folk, der nok skiltes for en Stund, men fandt hinanden og blev velstaaende. Kom fantasien noget med, drejede Eventyret sig om en enlig, godlidende Havmand, der gik omkring uden at gøre nogen fortræd. Eller om en Havfrue, der i stille Nætter lettede sig op ved et Skjær og sang forelskede Melodier til Sjøgutterne i Land. Havfruen kaldtes underlig nok Lørlen (jeg kom til at tænke paa Lørløyle).

IV

Men nogle Dage efter kom vi til en Egn, der strakte sig stejl mod Himlen, fattig og øde. Vi forstod, at folk her i alle Tider havde levet under Nøje og Farer. Deres Aar var gaaet besværligt, og ulykkelige Hændelser og mørke Skjæbner ramte mange blandt dem. Saa godt jeg husker den Kvæld, da vi styrede mod Land. Landskabet laa forladt. Langt ude drog en Dampbaad forbi, varskoende med en rød Lanterne, og nær Land sad en sort Dykkerfugl paa en Klippe. Den sad uden at skrige, uden at slaa med Vingerne, sad kun stille lige op og ned.

Her leved vi et Par Dage, og vi hørte, hvilken tung Undertone der laa i folkenes Tale. Fortalte de noget fra Egnen, var det Beretningen om Død paa Havet. Tog fortællingen Fantasien til Hjælp, kom besynderlige Historier frem om Draug og Sjøgast, der skreg i den vilde Høstnat og skoggerlo, naar Baad gik under. Hvor godt jeg mærked forskjellen paa de Sagn og fortællinger, jeg havde hørt for nogle Dage siden i den venlige Egn og paa dem, jeg nu hørte.

Noget vil jeg ogsaa bemærke: Tidt naar jeg sad og talte med en gammel Krabbe fra Egnen, en rigtig ægte Urindvaaner, og havde faaet hans Mund paa Glid, saa han kom med Egnens Eventyr, saa syntes jeg nok, at jeg havde hørt Historierne før, og ved nærmere Eftertanke blev jeg var, at de selvsamme Historier stod at læse i Asbjørnsens og Møes Folkeeventyr. Kun at Huldren her var Havfrue, fjeld- og Skotrolde her var Draug eller Havmand. Og den Tanke greb mig uvilkaarlig: hvis Asbjørnsen og Moe havde fisket med Saltvandsredskaber i Steden for med Stang og flue, hvis de havde drevet om blandt Skjærene istedenfor mellem Skove og fjeld, saa havde vi maaske haft disse Eventyr, indrammede af Skjærgaard og Hav. Og hvem ved om ikke disse Sagn, der lever ved Havet, er de oprindelige? Mange Ting synes at tale herfor. Sæt at disse Sagn, hvad mange tror, skrives sig i sin egentlige Skikkelse fra fremmede Lande, da er de sikkert bragt hid ved Sjøfolk, og Sjøbonden har hørt dem og bevaret dem indtil de møjsomme-

ligt har naaet fjeldets og Dalens Afkroge, efterhaanden til-
dannet efter disse Menneskers aandelige Behov. Og er de op-
komne i Landet selv, hvad mange med fuldt saa stor Ret tror
(og hvorfor ikke? Norges Befolkning staar da ikke tilbage for
andre Landes Befolkning i Fantasi: de kan da godt danne sig
sine egne Sagn), saa er der al Grund, til at tro at disse Eventyr
fra Havet, er ældre end Eventyrene fra fjeldene. Havbefolk-
ningen er fantasirigere end fjeldbefolkningen. Fjeldets Magt og
Skovens Mystik er vistnok stor og kan nok i folks Bevidsthed
danne levende Væsener; men Havet ikke mindre. Det er jo selv
halvt levende. Det rører sig. Og langt lettere aner og fanta-
serer den ængstelige fiskerkone, naar hun venter paa sin Mand,
der er ude i Storm og i fare for Livet, end Bondekonen, der
nok aldrig har følt fiskerkonens og Sjømandskonens Angst, er
end Vejret meget daarligt.

Mangt og meget rørte ens Tanker, bandt ens Opmærk-
somhed derude. Mest dog, hvor Sagnene og fortællingerne skifter
efter den Egn, der frembragte dem.

Saa var det, jeg kom paa den Tanke, at tage Historier og
Sagn fra Norges Kyst's forskjellige Dele, vise, hvor alle havde
den Egns Præg, hvorfra de kom — ligesaa naturlig som den
ene Jordbund avled Korn og Blomster, den anden avled Dværg-
birk og mager Lyng.

Planen blev fremsat, og det Cammermeyerske Forlag gik
ind paa den. Men det viste sig snart, at jeg havde undervurderet
de mangehaande Vanskeligheder, der var forbunden med „Norges
Kyst's" fuldendelse. Saa nævnte jeg ved Juletider sidste Aar
Planen for Hr. J. W. Cappelen og viste ham de Skitser, jeg
dengang havde taget: vilde han kunne bruge dem? de repræsen-
terede ikke i nogen Maade „Norges Kyst"; var forstørstedelen
vesterfra og fra Sjøen. (Naar undtages „den røde Vin", der
er fra Evje Præstegjæld, Hornæs Sogn, fortalt af en gammel
Bonde for at vise Turisttrafikens, den fremmede, letvundne Rig-
doms fordærvelighed).

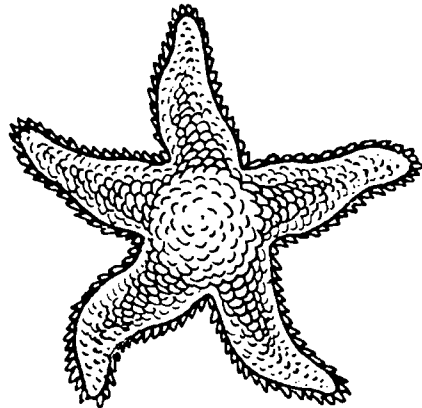
VI

Med stor Iver tog Hr. Cappelen sig af dem, og paatog sig med elskværdig Imødekommenhed at lade dem illustrere af Hr. Thorolf Holmboe.

Skitserne er for Størstedelen bleven til i 1892. Altsaa omtrent samtidig med mine første Bøger „Jon Græff“ og „Ensomme Mennesker“.

— En enkelt af dem „Jan Grubbe“ er skrevet tidligere end de øvrige og danner første Udkast til „Jon Græff“ og „Den Døde“.

Thomas P. Arag.

I saadanne Stunder var Endre ræd; han vilde ikke blive Sjømand, sagde han, for de maatte bruges til alting; nei han vilde til Byen og lære noget med sine Hænder. Og bestandig i sorte Kvælder gik han tidligt til Sengs og bad Herrens Bøn og lagde til: „Fri dem af Nød, o Gud! som er stedte i Havsnød, og fri enhver fra Sorg og hastig Død.“ Det var noget af en gammel Salme, han havde lært af Moren.

Men Broren Hall bad aldrig. Han kunde klare for sig selv, sagde han. Han for sin Del vilde til Sjø og tjene mange Penge; siden vilde han se til at faa sit eget Skib at styre; med det vilde han fare Verden rundt, der han selv helst vilde.

Og tidt naar det stormed som værst gik han ned til Stranden og morede sig med at se Bølgerne bryde.

Men en Eftermiddag han stod slig, syntes han at høre et Skud; det lød dumpt og mat og blev næsten borte i Vinden. Hall var dengang en stor stærk Gut paa tyve Aar; han sprang i Baaden sin og drev den frem med rappe Mareslag. Aldrig havde han roet slig som nu. Han syntes, han blev sterkere for hvert Tag, han tog. Og det skjønte han, at der maatte være noget galt paa Færde. Sværtholmen stængte for Synet endnu, men kom han bare den forbi, saa vilde han faa vid Udsigt rundt om.

Omsider svingede han om Bynten, og nu stirred han skarpt gennem Skodde og Sjørøg; men intet blev han var. Han tænkte sig om: Skulde han vende tilbage eller skulde han holde Kursen frem endda en Stund? Men medens han overveiede, hørte han atter et dumpt Knald. Det lød, som om det kom fra Sør. Han

vendte Blikket did, og ganske rigtig: Nu syntes han, at han saa noget mørkt derborte, noget endnu mørkere end den skyede Horisont. Han vendte Ryggen imod det, og stred og sled med Klarerne, alt han kunde: jo, det var klart nok, en Skude maatte ha stødt paa Læstfjærene, de lumse Skjær, som laa i Vandsskorpen, og som næsten ikke mærkedes selv ved Lavvande.

Men efter hvert som han holdt ved at ro, mærkede han, at han vistnok trængte megen Tid idag. Vinden havde han mod sig, og Afstanden var lang. Smidlertid holdt han godt ud, naar kun Skuden derborte kunde holde ud. Han tog kraftige, seige Tag og pustede bare gjennem Næsen for ei at bli anpusten. Og saa gik det fremover stødigt og trygt, og endelig var han saa nær, at han saa Masterne og Rigger. Det var en Skonnertbrig, som maatte ha faat Læk: den laa under Vandet med Størstedelen af Skroget.

Pludselig hørte han et Raab et Stykke forud. Han vendte hastig Hodet og blev var en fantret Baad med en Mand paa Hvalvet. Som gjaldt det hans eget Liv, saa roede han; Skumspøiten gjorde ham gjennemvaad; thi det brød meget heromkring. Det varede ikke et Minut, før Baaden var naaet; men nu saa han, at Manden var Døden nær: han havde et besynderligt Udtryk i Ansigtet; Dinene bad, store og rædde, han ligesom pegte paa noget, han holdt fast i paa Baadens anden Side. Hall stævnede did og blev var en ung Pige, der næsten var gledet ned af Hvalvet, og som holdtes oven Vandet ved den døendes sidste Kraft.

Her midt ude paa Havet, hvor Brændingerne brød, blev hun reddet af Hall. Han prøvede ogsaa paa at redde den døende Mand;

men denne vinkede, at han ikke skulde. Og han smilte til den unge Gut og gjorde Tegn mod ham som til Betsignelse; og saa lod han sig langsomt glide ned i Dybet.

II.

Hall roede hjem og bar Pigen op til sine Forældres Hus. Der tog Halls Mor sig af hende, rullede hende i varme Tæpper og bankede paa hendes Bryst; men om end Livet var tilstede, laa hun som i en lang Besvimelse. Og da hun endelig vaagnede, var hun endnu daarlig og svag og magtede ikke at røre sig stort.

Men alt Dagen efter kunde hun reise sig og gaa omkring. Hun talte meget og spurgte vistnok om adskilligt, men ingen kunde svare hende; thi ingen forstod hendes Sprog. Saa satte hun sig til at græde med sine smaa Hænder trykket mod Ansigtet. Hyttens Beboere stod omkring og saa hendes Sorg, men kunde intet gjøre. Men omsider sagde Endre: „Gamle Skipper Holas har jo været paa Langfart i sine Dage; kanske han forstaar, hvad hun siger.“ Ja, saa blev Skipperen hentet; Hall gif selv efter ham og bad ham komme.

Skipperen stod foran hende, den fremmede Pige, og snakkede baade længe og vel, og de forstod hinanden. Saa vendte han sig mod de andre, som stod bag: „Hun er fra Engeland,“ sa han, „hun er Datteren til første Styrmand paa Skonnertbriggen. Hendes Mor er død, stakkars Ting. Faren var den eneste, hun havde i Verden, og han drukned ved Skibbruddet.“

„Det, som kommer paa det Vis," sa gamle Lodal, „er sendt af Herren, selv om det er sendt i Storm."

Saaledes gif det til, at den unge fremmede Pige med det forunderligt vakre Haar blev hos Folkene inderst i Svartfundet. Og de angrede ikke, at de havde taget hende til sig; thi hun var som en Guldfugl, der fluffede og sang fra andre Riger og Lande. Naar hun smilte, naar hun sprang omkring, saa fik en Lyst til at bede Solen skinne paa hende, for at Haaret og de store Dine kunde funkle. Hun saa saa vakker ud her, netop her blandt de fattige, rene Klipper, blandt de tunge, bedrøvede Mennesker. Hall kjendte hun bedst, og hun kunde godt sige til ham: „Tak, du som frelst mig. Jeg takker dig."

Men da rystede den store, mørke Gut paa Hovedet og smilte lykkelig og næsten undselig.

Nogle Maaneder efter døde gamle Lodal, og den ene af Søunerne maatte ud at sørge for sig selv. Endre reiste; han skulde snart komme i Farten, bare han kom ud. Hall blev hjemme endnu et Aar, saa reiste han ogsaa, og Mary eller Marie, som de kaldte den fremmede Pige, blev igjen hos Gutternes Mor.

Men medens Endre blev væk meget længe, vendte Hall tilbage Aaret efter. Marie helst blev glad, da han kom; hun var bleven sorgfuld i Ensomheden hos den gamle Kone. Hun gif nu meget sammen med Hall, og han sa til hende mange vanskelige Ting, som nu den, at hun var vakrest nu, da hun var alvorlig. Selv troede hun, alle Mennesker var vakrest, naar de lo og var fornøjede.

Imidlertid blev de to unge godt kjendte med hinanden, og Marie kom til at holde af Hall. Men om Hall kunde ikke det Ord bruges. Nei, han brændte ester hende; hans store, stærke Krop skald, naar hun smøg op paa hans Gang, hans Dine saa paa hende saa stumme og tunge, at hun ofte frygtede. Og naar han omfavnede hende, kjendte hun, at han var for sterk; disse haarde Arme kunde blive farlige. De kunde dræbe et svagt Menneſke ſom hende.

Og ofte kunde hun ligesom føle Længſel bort fra dette enſomme Hus og den mørke Mand. Hun kunde ønske at komme til fjerne Lande, af dem, ſom ligger og bukker bag Havets Skyer.

Men noget havde alligevel ſaaet Magt med hende her. Og deraf kom det, at Hall ogſaa havde Magt over hende: da han reiste, havde hun givet ham ſin Troſkab; hun havde lovet at vente paa ham; thi næſte Gang, han kom, ſkulde han komme ſtoltelig og tage hende med ſig.

Og ſaa reiste han, og alt gif ſom før. Marie maatte gjøre meget Arbeide. Thi den gamle Kone var bleven affældig og næſten blind, og hun gif altid og var meget bekymret ſelv for Ting, hun ikke behøvede at bekymre ſig om, og hun ſnakkede tidt rent bort i Natten, ſamtalede med Folk, ſom Marie ikke ſaa noget til, og ſom hun forſtod maatte være døde.

Men en Dag kom hun hjem og var bleven uſædvanlig klar: „Ikveld kommer Endre,“ ſa hun, „Nabo-Katrine har ſet ham; han kommer for at ſe, haasſen vi har det paa Lag.“

Dg Endre kom; han var bleven en vakker Mand med lyst Skjæg og Smil til alting. Dinene var ganske blaa, og de saa en lige i Ansigtet omtrent som Barnet gjør. Dg han snakkede og blev aldrig færdig med at snakke; havde ualmindelig meget oplevet, men var sluppen godt fra det som Helhed. Kom nu li'e fra Holland, hvor han havde drevet det som Snekker i fire Aar. Men nu var han træt af den Sjau; nu skulde han være hjemme hos Gamlemor Nesten et Aar ialfald og saa fik han se Tiden an. Han blev længe siddende og snakke, fortalte om store Huse og om Jernbanerne, som løb for Damp.

Tilslut sov gamle Mor af, og Endre og Marie sad og snakkede paa Tomandsshaand, rigtig som gamle Kjendinger. Hun havde ikke meget at fortælle, men alligevel snakkede hun og fik Svar. Hun behøvede ikke at tænke sig om, naar hun talte med Endre; alt blev ganske ligetil. Dgsaa Sproget, han talte, syntes hun var vakker: det var saa nyt med mange Ord imellem, der lød saa fremmede og forjættende. Han talte ikke som nogen af de andre her; deres Ord var alvorlige, vel betænkte og tunge, men hans lette og lyse — som han selv var.

Endre blev hjemme baade et Aar og to Aar. Han kunde ikke komme sig til at reise, omend hans gamle Mor skjændte. Men paa det tredie Aaret begyndte han at sture. Dg Marie med. Hun var kommen den lyshaarede, fremmede Manden imøde, noget i hende sang, naar hun var sammen med ham. Dg en Sommerkveld, de roede en Tur over til Holmen, tilstod de det for hinanden. Men Marie frygtede: hun havde bundet sig alt, og det til hans egen Bror.

Bludselig døde den gamle Kone, Endres Mor. De fandt hende en Morgen, stiv og kold, og begge blev forfækkede; thi om Aftenen havde hun været ganske som ellers. Tre Dage efter begrov de hende paa Kirkegaarden nærmest ved, did de roede i en Baad. De to var alene i Kirken, da den gamle Præst læste Bønnen over den døde.

Men underligt nok: midt i Herrens Hus og med Døden for Døen fødtes hos dem begge en saar Længsel efter Livet. Sommeren vilde snart komme med Sol og Varme, og Havet vilde i lyse Nætter rulle tunge, lunkenvarme Dønninger mod Stranden.

Deraf kom det maaske, at de efter Vigfærden gif til Præsten og begjærede Lyssning.

De havde tænkt at reise bort efter Bryllupet, at forlade den skumle Holme, det gamle Hus. Og dog var det, som noget holdt dem tilbage. De turde ikke. De blev siddende og lytte her. Tidt saa de udover Havet, som ventede de noget sælsomt der udefra.

Og noget i deres Kjærlighed var ligesom i Slægt med Død og Angst. Hvoraf kom det? Var det den gamle Mor, som var bleven fortørnet, fordi Bryllupet blev til ved hendes Dødsbaare? Var det Herren, som var vred, fordi de havde beskjæmmet hans Hus? . . . Eller var det en fremmed, som blandede sig ind? Ja, den fremmede Bror frygtede de mest. Han, der kunde komme hver Dag. Han, der vilde komme som Dommen, og fra hvem de ei kunde flygte.

Men naar Endre sagde: Hvorfor skulde jeg komme hjem? saa blev Marie den besynderlige Guldfugl for ham: hun tog ham om Halsen og hvædede søde Ord i hans Øre. Alt, alt kunde gaa, som det vilde. Beständig vilde hun takke ham, fordi han var kommen til hende! Da viste hun sig som den, hun igrunden var; hun var som de fremmede Landes Piger, tænkte han.

Som de en Dag stod udenfor, siger Endre: „Se, der kommer nogen roende“ „Hvem er det?“ siger Marie ganske sagte. „Jeg ved ikke — han kommer nærmere.“

Baaden lagde til, og en Mand, de ikke kjendte, kom op med et Brev, som han leverede, hvorpaa han atter gik. Der faldt Stillehed over dem begge. Ganstelig rev Marie Konvolutten op og læste.

Det var et Brev som ikke var at bli klog paa.

Der stod saaledes etsteds: „Nu ved jeg, at Vorherre har skabt mig til en, som er ond paa Jorden. Men naa vil jeg seile ud og jeg vil saa Taage og Malm, og det er ogsaa noget. Men jeg vil være fræk og fri, og jeg vil være Dævel, om jeg skal være det. Men jeg vil ikke være alene, men du har noget af det samme, Marie, og det har du faat fra mig saa du skal ikke svige, og du skulde ha biet.“

Der stod mere af samme Slags, og det var dem begge, som de saa en mørk Mand bide Tænderne sammen i Smerte.

„Hvad har det ikke godt,“ sa Endre.

En anden Dag — omtrent en Uge efter, — kom samme Manden med et nyt Brev. Det havde ogsaa mange Ting, som ikke

funde svares paa. Ordene flød ogsaa her sammen, men Skriget var der, ligesaa tungt som forrige Gang. Et Steds hed det:

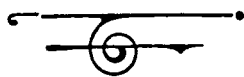
„Men nu siger jeg dig, at du gaar med min Bror i Fryd og i Lyft og i Solens Skin, og du følger mig, thi du er min Brud, og jeg har hentet dig fra Havets Dyb.“

Saadanne Bud kom, og det blev ikke med dem alene. Mange, som boede omkring, havde kjendt en stor sortskægget Mand, en Rjæmpe, der saa ud, som var han vasket ud af Havet og Strandens Klipper. Det var Hall. Han gik, som den der grunder over noget. Marie sagde mangen Gang, at hun troede, det var bedst for dem begge, at hun søgte ham op og talte med ham; men Endre rystede paa Hovedet: „en kan ikke snakke ham til Rette — han vil det, han vil.“

Men en Aften savnede Endre sin unge Kone. Han blev urolig for hende, gik udenfor og raabte, men ingen svarede. Saa løb han ned til Stranden, men heller ikke der saaes nogen. Alt var saa tyst, at han hørte en Sjøfugls langelige Skrig. Hvor var hun bleven af? Skulde hun være gaaet afsted for at søge Hall op alligevel? Skulde hun være kommen tilbage igjen. Han løb hjem, men hun var der ikke nu heller. Saa for han atter ud og søgte overalt. Han blev ude den hele Nat og sov ikke et Dieblis. Men da han tidlig den næste Morgen, elendig og værkbrudnen, søgte hjem, var hun endnu ikke kommen — — — — —

Endelig en Uge efter fandtes hun, drivende i det sorte Vand bag Sværtholmen. Men hun fandtes ikke alene; Hall, hendes første Brudgom, laa ved hendes Side, død, med blaa, sammenbidte Læber

og brustne Dine. Han omfavnede hende vildt med hendes gyldenrøde Haar filtret ind mellem sine Fingre. Hun saa ud, som hun værgede sig, hendes Ansigt udtrykte Rædsel, om hendes Læber laa et stivnet Skrig. Ingen havde hørt noget; ingen havde seet hendes Kamp mod den mørke Mand og det kolde Hav, dem hun ikke tilhørte — hun, den syngende Fugl fra det fremmede Land.

Nils Stofke var bare en fattig Fister.

Han boede i en rødmalet Hytte, omtrent der Graaholmen løber ud i Sjøen. Engang laa han ude og fiske. Han holdt paa at angle fra Morgenens tidlig til ud paa Eftermiddagen; men ligevel fik han ikke Venet. Saa troede han, at nogen aad Anglen af Krogen, og han mente, det var Silde. Og derfor, naar han syntes, det rørte ved Krogen, huffed han til og sagde: „Sligt noget skrøbeligt Sildefram!“

Men mens han nu sidder og venter, ser han et langt Haar paa Trøien sin. Det maatte være faldt af Kjærringen hans, da hun bødde paa Klæderne hans tidlig i Morges. Det var rigtig et kleint Haar, baade graat og magert, og det var ikke uligt Teodine i saa Maade. Og med én Gang kom han paa Tanken om hende og de fire Børn, de havde sammen: „Naa sidder de derhjemme og mener, jeg faar han, — og saa faar jeg ikke Biddet!“

Han syntes saa saart i, at der ikke kom Fisk paa Krogen.

Halte han op endda engang og saa, at Anglen igjen var borte. Men da han saa det, gav han sig rent over; for dette maatte være Troldskab, og slikt er der ikke Udkomme med.

Saa inderlig træt var han af at sidde og angle til ingen Nytte, at han tænkte at vinde Snøret paa Grinden og ro hjem. Men saa fik han igjen Die paa Haaret, og tilsidst fandt han ud, at han skulde binde Anglen fast med dette og lade det staa til endda en Gang.

„Det kan kanske hjælpe, naar jeg ta'r Haaret fra Teodine,“ tænkte han. „Hun er et fristeligt Menneske, ja ligesom gudfrygtig,

saa hvissom noe skulde holde mod Trolleri, saa maatte det være fra hinner."

Han ledte ud det friskeste Stjæl i hele Tinen. Det delte han i to, tog den ene Halvpart paa Krogen, bandt Haaret om det, saalangt det rak, og lod det gaa tilbunds. En Stund sad han og kjendte og formelig lyede efter Bid, og længe varte det ikke, før noget tyngede. Han halte til; men det var saa voldelig drægtigt, at han var ræd for, at Snøret ikke skulde holde. Men det var ikke andet for end at lade staa til; han tog forsigtige Tag, og det holdt. Men da han havde det helt oppe i Skorpen, saa han, det var en Messingfloffe saa svær, at hun gjerne kunde hænge i et Kirfetaarn.

Dette undrede ham, saa han næsten misted Mælet. Han havde saa sikkert tænkt, at det var en stor Glyndre eller en af de svære graa Bundfiskene, som ligger og dovner sig dybt nede i Tangen og bare tynger imod, naar de skal for en Dag. — Men sliig en Kloffe var vel altid nogle Marks Penge værd, saa han jo ingen Marsag havde til at klage. Kunde han bare saa solgt den som snarest, fik de leve paa Saltfisk saa længe.

Han roede hjem og viste Konen den og fortalte hende, paa hvad Maade han havde faat den. Teodine blev ikke glad over dette. „Den er ikke kommen paa nogen naturlig Vis," sa' hun. „Hvis du gjorde mig til Vilje, gif du hen og søkte hinner ner, der du fandt hinner."

Men dette syntes Nils var rent uværent Snak. Naa havde han ligget og fisket hele Dagen for at saa den Messingfloffen — og saa skulde han søkke hende ner igjen? Konen gav sig paa dette, og hun hentede Sand og Kluder og pudsed al den grønne Wedder af,

Kloffen, men det var ikke Raad. Alt, hvad han stræved, hjalp ikke, og idag havde han ogsaa været henne i Skogen og ledet; men han gif bare i Ring. Furuen var og blev borte.

Nils Stokke var en god Far. Han agted Salomons Ord for vise, men ikke for visere, end at han gif paa Raad med sig selv, naar han skulde bruge Nis paa Teodor. Se derfor brugte han det ikke nu, men sagde bare: „Ja, ja, det var galt, at du var saa vimsen, at du ikke mærked dig, hvor Furuen stod, naar du endelig skulde se paa den Hanen; men nu faar jo Kloffen hænge, der den hænger.“

Og Kloffen blev hængende; men baade Far og Søn savned den. Teodor gif til Skogen for at finde den; ja en Gang gif Nils selv derhen og vanked om en god Kloffetime og kikked op i alle Trær, han kom forbi; men Kloffen fandt han ikke. — —

Men en Gang ved Solfald, da Nils laa derude, trak der op nogle stygge Skyer, som ikke varsled godt for Veiret. De laa Side om Side, gule og grønne og røde, akkurat som Striberne paa Udderfissen, og de blinked og trued baade med Storm og Torden. Nils halte Dræggen op og roede indover, det forreste han kunde; men han var ikke kommen halvveis, før Stormen tog i og brynte Sjøen, saa den blev skarp og farlig; og dertil kom, at alting blev saa ugodsligt mørkt, at Nils knapt kunde vide, hvad Vei han skulde.

Lant i Vester havde de fulørte Skyerne flemt sig ned til en lang Stribe, og der laa de og gav fra sig med Lyn, saa Himmel og Sjø var en eneste Ildmørje, som en næsten kunde blive blind af at se paa.

Nogle troede, at der ensteds stod en Kirke, som de ikke kunde se for Mørket; andre mente, at Tonerne kom fra Himmerig, og nogle, at de varsled Død og Fordærvelse.

Men se, det mente ikke Skipperen fra Galberg, som hørte Kloffen den Høstkvelden, Nils Stoffe huffed længe efter.

Den Kvelden kom Stormen ind hastig og brat, og Skyerne trak forbi store og sorte som Trolde paa Hesteryng. Dette varte fire Dage og ligesaa mange Nætter. Udpaa Morgenens femte Dagen stilnede Stormen saavidt, men endnu stod der svær Dur fra Sjøen.

Teodine var staaet tidlig op den Dag og sad og bødte et Fiskegarn ved Lys. Hun havde været sent oppe forrige Kveld, saa det var ikke frit for, at hun sovned af nu og da. Men med en Gang kvikner hun til, for hun synes, det ligesom banker paa Yderdøren. Hun gi'r Agt og hører det endnu en Gang, stærkere end før. Hun ta'r Lyset med sig og gaar ud: „Hvem er det? Derude svarer det: „Skipperen fra Galberg!“

Teodine lukker da op, og en svær Mand triner ind. Han var i Ojestrøje og Sydvest og saa rigtig ud som en saltet Hollænder. Konen gik ind foran, og Manden kom efter.

„Seg kommer tidlig,“ sagde Manden.

„Na ja,“ svarte Nils fra Sengen; „han er ikke sen.“

„Haasjen er det?“ siger Skipperen; „er det ikke Folket her, som har hængt op den Kloffen derborte paa Tangen?“

„Det er mig, det,“ gnelbrer Teodor i, men stanfes af Faren.

„Jo, det er nok det,“ siger Nils rolig. „Var det ellers noget med den Kloffen?“

fulgte Tonernes ding — bang og kom langt om længe til Furuen, der Kloffen hang og svaied i Grenen. Nils klatred op og skar den ned, saa den dumped og klang værre end før; men nu havde han den da og bar den hjem. Næste Dag roede han og Teodor med Kloffen ud til Rokka; der laa Bragtømmer, som flød Berget omkring og laa i Fjeldets Sprækker. Af dette Bragtømmer bygged de et mærkeligt Stillads, og hængte Kloffen i en stor rusten Spiger øverst oppe i det. Og Kloffen hang i Bragtømmeret og varslede de Skuder, som ellers Brag skulde 'bli', — for med vødt skal vødt fordrives.

Saa, hvergang Stormen kom, saa klang det fra Kloffen, og om manges Sjøfarende den første Tid rysted paa Ho'det ved at høre Lyden, saa varte det ikke længe, før Hulderkloffen ved Rokka blev kjendt rundt om, og det var den, en satte Kursen efter, naar en knapt kunde se Næven for sig paa Grund af Nat og Sjø.

Men hørtes Klangen nærmere og nærmere, trods alt det en stred imod, saa var den onde Time kommen. Saa havde Dragfuget Skuden i sin Vold, og de der ombord havde bare at bekjende sine Synder og vente paa den Stund, da den hvide Brænding skinned dem i Dinene, og Skroget knustes mod Klipperne. —

han ventede paa Godveir. Men blev det altfor galt med Storm og Taage, thede han helt ind til „Greven“ og krabbede op i en Hulning i Fjeldet, den ingen kjendte til uden han selv. Denne var nu som et lidet Kammer for ham; han gjemte her Kaffejedel og et tykt Hesthaarsplag, som han lagde omkring sig, naar han vilde dorme lidt.

En Eftermiddag i Slutningen af Oktober, mens Bolman Røst laa helt derude og fiskede med Bundsnøre, begyndte det at trække over. Skyerne, som før for høit, sænkede sig og feiede Havskorpen. Havet tog til at svolne og gik mod Land med svære Dønninger. Lidt lettede disse Bolmans Baad, saa Dræggetauget stod stramt, som det vilde springe. Alt syntes at tyde paa, at der var Uveir i Vente og det et af de store.

Det er nok bedst at tage til „Greven“ med det samme, tænkte Bolman.

Han reiste sig da og tog til at hale i Dræggetauget, saa det knurrede mod Rælingen, og alt imens han holdt paa med dette, drev Vinden Baaden et langt Stykke indover, og paa flere Steder fortneede Vandskorpen for siden at bræmmes af det hvide. Bolman Røst fik Dræggen op i en Fart og traf paa Klarerne det bedste, han kunde, og en halv Time efter var han ved „Greven“ og fortøjede Baaden med Dobbeltknude. Saa krøb han lempelig ivei for at finde frem did, han skulde.

Men imens blev alt mørkt omkring ham. Om ikke Regnen faldt, hang den alligevel og ventede truende, og han var glad, da han vel og vakkert sad inde bag de svære Bergvægge. — Lidt efter hørte han, at Uveiret brød løs for Alvor, og naar han lyede, syntes

sidder der en Mand ikke mere end nogle faa Skridt fra der, han selv sidder.

Han maatte have gaaet let, den Manden, eftersom ikke Bolman havde mærket ham før nu.

Han var svart og styg som den værste, saa en, som ikke vidste bedre, kunde troet, han var en af de underjordiske. Men saa nikkede Manden og siger noksaa folkelig: „Godkveld!“

„Godkveld,“ svarer Bolman.

„Han er strid inat,“ siger Manden, „han blaafer fra Verdens ene Ende til den andre.“

„Ja, det er svære Ting,“ svarer Bolman, „og saa hastig han kom!“

„Han var her som et Lyn.“

„Hvor kommer du fra ikveld?“

„Jeg kommer langveis fra.“ Mere sagde den fremmede Manden ikke. Men Bolman var ikke den, som gav sig.

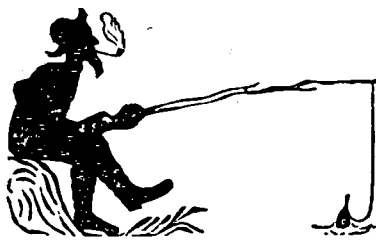
„Hvor langt gaar Veien ellers?“

„Henimod Dovrefjeld.“

De sad endnu en Stund uden at snakke. Saa spurgte Røst Fremmedmanden: „Vil du ha Kaffe?“

„Ja, det vil jeg gjerne.“ Røst skænkede i Bollen paa ny og det til et bredfuldt Maal og gav ham den. Manden takkede og drak ud; for hver Gang han satte den for Munden, saa han hen paa Bolman og nikkede. Og da han havde druffet ud, gav han Bollen tilbage, takkede igjen og reiste sig. „Naa faar jeg dra videre,“ sa han. „Det gaar vist paa ingen Maade an,“ svarte Bolman. „Du kommer til at blaafe af.“ „Na, det klarer sig nok,

et Terneæg og vel saa det. Men da Røst havde faaet den i Lommen, syntes han, han havde nok, og han lod de andre om Fisken. Paa femte Dagen reiste han sydover, og det varede fulde tre Dage, før han naaede did, han boede. Men saa husker jeg ikke rettere, end at han solgte Perlen for ti Tusen, og han byggede sig nyt Hus med to Rækker Vinduer. Men den Dagen, han flyttede ind, sad en Skjære paa Taget og skrepped og skreg. Det kunde hun ha Grund til, for der kom Folk til Gjæstebud fra fjern og nær — nu skulde Huset krømpes. Og den Afteld blev Bolman Røst og hver Mand, som hos ham var, saa fulde som Katfisk.

Døden havde Tag i ham. Han mumled Ord hen for sig, som ingen forstod. Martha kjendte han endnu og gjorde Forsøg paa at flappe hendes Haar uden at det lykkedes; thi hans Arm var for tung.

Han døde en Time efter. Engang hvædede han tydeligt hen for sig: „Jeg havde lovet ham det.“ Det var det sidste, han sagde.

